

कपुरकोट गाउँपालिका

कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँसभाद्वारा प्रकाशित

स्थानीय राजपत्र

भाग :२ सख्या :१ मिति २०७९।०४।२०

प्रमाणिकरण मिति: २०७९/०४/१४

गाउँसभाबाट स्वीकृत मिति: २०७९/३/२९

कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँ प्रहरी ऐन, २०७९

प्रस्तावना : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) क.१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कपुरकोटगाउँ सभाले यो गाउँप्रहरी ऐन, २०७९ बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक : सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यो ऐनको नाम “कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँप्रहरी ऐन २०७९” रहेको छ ।
- (२) यो ऐन गाउँसभाबाट पारित भई गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागु हुनेछ । तर विशेष परिस्थीति सृजना भै तत्काल काम गर्नु पर्ने भएमा कार्यपालिका वाट पारित गरी पहिलो वस्ते गाउँ सभाको वैठक वाट अनुमोदन गराउनु पर्ने छ ।
२. परिभाषा: विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा :-

- क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र गाउँ प्रहरी ऐन २०७९ लाई सम्झनु पर्दछ ।
- ख) “गाउँपालिका” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- ग) “मुख्य कार्यालय” भन्नाले गाउँपालिका रहेको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।
- घ) “समिति” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाको पदपूर्ति समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ड) “गाउँप्रहरी” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाबाट नियुक्त प्रहरी कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।
- च) “करार पद” भन्नाले म्याद तोकिएको गाउँपालिकाको सभाद्वारा स्वीकृत करार पदलाई सम्झनु पर्दछ ।
- छ) “परिवार” भन्नाले गाउँप्रहरी कर्मचारीसँग बस्ने तथा निज आफैले पालनपोषण गर्नुपर्ने कर्मचारीको पति, पत्नी, छोरा, अविवाहिता छोरी, धर्मपुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्री, बाबु, आमा वा सौतेनी आमा सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले पुरुष प्रहरीको हकमा निजको बाजे, वज्यै तथा महिला गाउँप्रहरीको हकमा निजको सासु ससुरालाई समेत जनाउँछ ।
- ज) “भत्ता” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाले समय समयमा तोकिदिए वमोजिमको भत्तालाई सम्झनु पर्दछ ।
- झ) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले श्रावण १ गते देखि शुरु भई आषाढ मसान्तमा समाप्त हुने अवधिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ञ) “कार्यपालिका” भन्नाले कपुरकोट गाउँकार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- ट) “सभा” भन्नाले कपुरकोट गाउँसभा सम्झनु पर्दछ ।

- ठ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको रूपमा काम गर्न नेपाल सरकारबाट खटाईएको अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ड) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले गाउँपालिकाले समय समयमा निर्णय गरी तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।
३. ऐनको व्याख्या गाउँ सभाले गर्ने : क) यस ऐनमा कुनै दुविधा उत्पन भएमा गाउँ सभाले यस ऐनको व्याख्या गर्ने छ ।
- ख) कुनै अधिकारीले यस ऐनको प्रयोग गर्दा गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई मर्का परेमा निजले गाउँपालिका (कार्यपालिका) समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- ग) दफा ३ (ख) को सम्बन्धमा गाउँपालिकाले निवेदन परेको मितिले ७ दिन भित्रमा निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद २

गाउँप्रहरी सेवा गठन रेखदेख र नियन्त्रण

४. गाउँ प्रहरी सेवाको गठन : क) गाउँपालिकामा एक गाउँप्रहरी सेवा समुह रहने छ । गाउँप्रहरी सेवाको गठन र त्यसमा रहने गाउँप्रहरी कर्मचारीहरुको संख्या गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
५. गाउँपालिकामा रहने गाउँप्रहरीको पद र तह : गाउँप्रहरीमा गाउँसभाले तोकेको पद र तह रहनेछन् । २) गाउँपालिकाले प्रत्येक पदको कार्य विवरण बनाउनेछ र त्यस्तो कार्य विवरणमा सम्बन्धित पदको काम, कर्तव्य, उत्तरदायित्व तथा अधिकार समेत उल्लेख गरिनेछ ।

परिच्छेद - ३

गाउँप्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य र अधिकार

६. देहायको कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनको लागि गाउँपालिकाले गाउँप्रहरी वलको परिचालन गर्न सक्नेछ :- (क) गाउँपालिकाको नीति, कानून, मापदण्ड तथा निर्णय कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने
- (ख) गाउँपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने ।
- (ग) स्थानीय सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको सुरक्षा व्यवस्थापन गर्ने ।
- (घ) स्थानीय बजार तथा पार्किङ स्थलको रेखदेख, फोहर व्यवस्थापन गर्ने ।
- (ङ) न्यायिक समितिले गरेका मिलापत्र तथा निर्णयको कार्यान्वय गर्ने र गराउने सुरक्षाको व्यवस्थापन गर्ने ।
- च) गाउँपालिकाको सडक क्षेत्रमा सञ्चालीत ठुला भारवाहक क्षमताका सवारी साधनको भारवहान क्षमताको अनुगमन गरी कानूनन वमोजिम कारवाहि गर्ने ।
- (छ) सार्वजनिक, ऐलानी र पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन, सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षाको प्रवन्ध गर्ने ।
- (ज) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी खोजी, उद्धार, राहत तथा पुनर्स्थापना कार्यमा खटिई आवश्यक कार्य गर्ने ।
- (झ) अनाधिकृत विज्ञापन तथा होडिङ बोर्ड नियन्त्रण गर्ने ।
- (ञ) छाडा पशु चौपायको नियन्त्रण गर्ने ।
- (ट) अनाधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने। (ठ) सार्वजनिक आवागमनमा बाधा पुऱ्याई राखेका निर्माण सामाग्री पसल व्यवसायबाट भएको अवरोध हटाउन लगाउने नमानेमा आफै हटाई हटाउन लाग्ने खर्च सम्बन्धित व्यक्तिबाट असूल उपर गर्न पेश गर्ने ।

- (ङ) सार्वजनिक जग्गा बाटो मठ, मन्दिर, ढल, नाला, चोक, पोखरी मिचि कसैले घर कम्पाउण्ड टहरा वा त्यस्तै अन्य निर्माण कार्य गरेको अथवा व्यक्तिगत रूपले उपभोग गरेको छ, छैन निरीक्षण गर्ने । निर्माण गरेको देखिएमा निर्माण कार्य रोक्का गरी गाउँपालिका समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने । भत्काउने आदेश भएमा भत्काउने ।
- (ङ) गाउँक्षेत्रमा अनियमित निर्माण कार्य गरेको देखिएमा नक्शापास भए नक्शापासको प्रमाण पत्र सहितको प्रतिवेदन कार्यालय मार्फत प्रमुख समक्ष पेश गर्ने । मापदण्ड विपरित निर्माण भएको देखिए भत्काउने आदेश दिएमा भत्काउने ।
- (४) स्वास्थ्यका लागि हानिकारक चिज तथा सडेगलेको खाद्य पदार्थ विक्रि वितरणमा रोक लगाउने । तोकिएको मापदण्ड विपरित सडेगलेका हानिकारक चिज वस्तु विक्रि गरेको पाईएमा पहिलो पटक भए जफत गरी गाइन लगाउने । पटक पटक यस्तो कार्य दोहोरिएमा जरिवाना गर्न वा पसल बन्द गराउन गाउँपालिका समक्ष पेश गर्ने ।
- (५) रोगी वा कानूनले निषेध गरेका पशुपंक्षी, जीवजन्तुहरु काटमार गर्न नदिने र त्यस्ता पशुपंक्षी जीवजन्तुका मासु विक्रि वितरणमा रोक लगाउने । अटेर गरेमा जफत गरी नष्ट गर्ने साथै जरिवाना समेत गर्न राय साथ पेश गर्ने ।
- (६) छाडा कुकुर नियन्त्रण सम्बन्धी कारबाही गर्ने । मरेका जीवजन्तु समयमै गाइन लगाउने ।
- (७) खतरा उत्पन्न हुने रुख काटन लगाउने । जोखिमपूर्ण घर पर्खाल भए सोको लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने र भत्काउन आदेश भए भत्काउने ।

- (ध) वडा समिति, टोल विकास संस्था, तथा नेपाल प्रहरीसँगको सहकार्यमा सरसफाई, सुरक्षा र सामाजिक विकृति हटाउने कार्य गर्ने गराउने ।
- (न) ईजाजत विना पेशा, व्यवसाय गरेको फेला परेमा पेशा व्यवसायको दर्ता/नवीकरण गर्न लगाउने ।
- (प) होटल, रेष्टुरेन्ट, गेष्ट हाउस, मसाज पार्लर जस्ता गतिविधिहरूको निरीक्षण गर्ने । मापदण्ड अनुरूप नचलेको पाईएमा कारबाहीको लागि पेश गर्ने ।
- (ब) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक स्थलमा जादु, सर्कस ,जुवा लगायतका विकृतीजन्य क्रियाकलापमा रोक लगाउने ।
- (भ) कपुरकोट गाउँपालिकाको निर्णय अनुसार अस्थायी प्रकृतिका बजार व्यवस्था गर्ने, त्यस्तो व्यापारीहरूको लगत राख्ने ।
- (य) ध्वनी, धुँवा, प्रकाश अथवा अन्य कुनै कारणले सार्वजनिक रूपमा वाधा पुग्ने गरी उद्योग धन्दा सञ्चालनमा रोक लगाउने ।
- (ल) दमकल (Fire Brigade) सेवा र एम्बुलेन्सलाई २४ सैं घण्टा चुस्त र दुरुस्त राखी माग भएको ठाउँमा तुरन्त राहत कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- (श) गाउँपालिकाले तोकेका भौतिक पूर्वाधार निर्माणसँग सम्बन्धित कार्यहरू एवं कर सँकलन लगायतका अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।
- (ष) गाउँपालिकाका नियमित काममा अवरोध गर्ने, मध्यपान सेवन गरी वा नगरी हुलहुज्जत गर्ने, गाउँपालिका तथा वडा वडा कार्यालयहरूमा कुनै नागरिकिवाट हुन सक्ने हिंसा तथा गैरकानूनी कार्यलाई नियन्त्रण गर्ने, आत्मा रक्षा र स्थानीय सरकार तथा सम्पत्तिको रक्षाको लागि गाउँ प्रहरीले व्यक्तिलाई पक्राउ गरी नेपाल प्रहरीलाई वुभाउने, आवस्यक परेमा वल प्रयोग गर्ने र सो को लागि नेपाल प्रहरी संग

समन्वय गरी कानूनी कारबाहि गर्ने, गाउँप्रहरीलाई हतियारका रूपमा खुकुरी र लट्टी उपलब्ध गराइने छ, भने वल प्रयोग गर्दा आत्मरक्षा र जिउधनको रक्षाकालागि वल प्रयोग गर्नु परेमा वाहेक अन्य अवस्थामा प्रहरी प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको अनुमति लिनु पर्ने छ ।

(क्ष) महिला तथा घरेलु हिंसा, कुरीती, कुसंस्कार बिरुद्ध जन चेतना संचालन गर्ने

- (१) समाजमा हुने रक्स जाँड, महिला हिंसा, चोरी डकैती, लागु औषध प्रयोग तथा उत्पादन रोकन भूमिका खेल्ने ।
- (२) तोकीए बमोजीम जनसेवा, सामूहिक श्रम आदिमा सरीक हुने ।

परिच्छेद - ४

तह विभाजन र पदपूर्ति

७. स्थायी पद श्रृजना गर्न नपाईने : १) गाउँपालिकामा रहने गाउँप्रहरीको लागि स्थायी पद सिर्जना गर्न पाईने छैन ।
- (२) गाउँपालिकाको लागि आवश्यक गाउँप्रहरी खुला प्रतिस्पर्धाको आधारमा सेवा करारमा पूर्ण वा आंशिक वा स्वयमसेवकको रूपमा पारिश्रमिक पाउने गरी भर्ना गरिनेछ ।
- (३) दफा (२) बमोजिम गाउँप्रहरीको पद सिर्जनाका लागि प्रस्ताव पेश गर्दा संख्या र पदमा रहने गाउँप्रहरीका विभिन्न तहका दरवन्दीहरुको श्रृजना गाउँसभाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (४) गाउँ सभामा पद श्रृजना तथा खारेजीका लागि प्रस्ताव पेश गर्नु भन्दा अधि सो पद श्रृजना गर्नुपर्ने कारण, प्रस्तावित पदले गर्नुपर्ने कामको विवरण, मौजुदा दरवन्दीले थप गरेको कार्यबोझ सम्हालन सक्ने नसक्ने अवस्था, आर्थिक क्षमता तथा प्रस्तावित पदले संगठनात्मक स्वरूपमा पार्ने प्रभाव स्पष्ट गरी सभा समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (५) गाउँ प्रहरीहरुको शुरु नियुक्ति हुने पदहरु : गाउँप्रहरीको देहायका पदहरु खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पूर्ति गरी वा सेवा परिवर्तन गरी पूर्ण वा आंशिक वा स्वयमसेवकको रूपमा पारिश्रमिक पाउने गरी सेवा करारमा नियुक्ति हुनेछन् :
- (क) गाउँ प्रहरी सहायक निरीक्षक
- (ख) गाउँ प्रहरी हवलदार
- (ख) गाउँ प्रहरी जवान
८. नियुक्ति गर्ने अधिकारी : पदपूर्ति समितिको सिफारिसमा गाउँपालिको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँप्रहरीको नियुक्ति गर्नेछ ।
९. पदपूर्ति गर्ने तरिका : १) गाउँप्रहरी पदहरुमा पहिलो पटकका लागि सबै पदमा खुला प्रतियोगिताद्वारा करारमा पदपूर्ति गरिनेछ । २) दफा ९ को (१) बमोजिम खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्ति गर्दा गाउँप्रहरीलाई समावेशी बनाउन खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पूर्ति हुने पदमध्ये पैतालीस प्रतिशत पद छुट्याई सो प्रतिशतलाई शत प्रतिशत मानी देहाय बमोजिमका उम्मेदरवारका विचमा छुट्टाछुट्टै प्रतिस्पर्धा गराई पदपूर्ति गरिनेछ । (क) महिला ३३ प्रतिशत (ख) आदिवासी/जनजाति २७ प्रतिशत (ग) दलित २५ प्रतिशत (घ) मध्देसी १० प्रतिशत (ड) पिछडिएको क्षेत्र ५ प्रतिशत स्पष्टीकरण । (३) उप दफा (२) बमोजिम छुट्याईएका पदको लागि दरखास्त पेश गर्दा देहायबमोजिमका प्रमाण संलग्न हुनुपर्नेछ । (क) आदिवासी जनजातिको सूचीमा स्पष्ट खुलेको जाति वाहेक अन्यको हकमा आदिवासी/जनजातिका लागि नेपाल आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानबाट आदिवासी/जनजाति भनी प्रमाणित भएको । (ख) दलितको सूचीमा स्पष्ट खुलेको दलित जाति वाहेक अन्यको हकमा

दलितका लागि राष्ट्रिय दलित आयोगबाट दलित भनी प्रमाणित भएको । (ग) मधेशीको सूचीमा स्पष्ट खुलेको मधेशी जाति वाहेक अन्यको हकमा मधेसीका लागि नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोके बमोजिमको संस्थाबाट मधेशी भनी प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ । तर नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी संस्था नतोकेसम्मको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुखको सिफारिशमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीबाट मधेशी भनी प्रमाणित भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ ।

(७) उपदफा ९ (२) बमोजिम प्रतिशत निर्धारण गर्दा एक प्रतिशतभन्दा कम घताक (फ्रयाक्सन) आएमा त्यस्तो घतांक जुन समुदायको हकमा आएको हो सोभन्दा लगतै पछिको समुदायमा सर्दै जानेछ ।

(८) उप दफा ९ (२) बमोजिम छुट्याइएको पदमा कुनै दरखास्त नपरेमा वा आवश्यक संख्यामा उम्मेदवार उत्तीर्ण हुन नसकी आवश्यक संख्यामा पदपूर्ति हुन नसकेमा त्यसरी नपुग भएको पद संख्या खुल्ला प्रतियोगितामा सहभागी भई उत्तीर्ण भएका उम्मेदवारबाट पूर्ति गरिनेछ ।

१०. गाउँप्रहरी सम्बन्धी योग्यता : गाउँप्रहरी सम्बन्धी आवश्यक योग्यता नेपाल प्रहरी ऐनमा सम्बन्धीत पदमा तोकिय अनुसार हुनेछ ।

११. पदपूर्ति समिति : गाउँपालिकाको करारमा कर्मचारी भर्नाको लागि गठित पदपूर्ति समिति नै गाउँप्रहरीहरूको पदपूर्ति समिति हुने छ । गाउँप्रहरीहरूको नयाँ पदपूर्तिका लागि छनौट प्रकृयामा प्रहरी कार्यालयको प्रतिनिधिलाई विज्ञको रूपमा आमन्त्रित गरिनेछ ।

- १२. पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :** (१) पदपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधिमा तोके वमोजिम हुने छ ।
- १३. योग्यताक्रम सूची तयार गर्ने :** (१) उम्मेदवारहरूले दिइएको परीक्षा र अन्तवार्तामा प्राप्त गरेको अंकको आधारमा योग्यताक्रम सूची तयार गरी पदपूर्ति समितिले नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्नेछ । कुल रिक्त पदको बढीमा ३३ प्रतिशतसम्म योग्यताक्रमानुसार वैकल्पिक उम्मेदवार राखिनेछ तर रिक्तपद संख्या तिन भन्दा कम भएको अवस्थामा पनि एक जना वैकल्पिक उम्मेदवार सिफारिस गरिने छ ।
- १४. जेष्ठताक्रम कायम गर्ने :** (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीहरूको जेष्ठताक्रम कायम गर्दा निजहरूले आधारभूत तालिममा प्राप्त गरेको अंकको आधारमा कायम गरिनेछ । (२) वैकल्पिक उम्मेदवारहरूले ६ महिना सम्म पनि नियुक्त प्राप्त गर्न नसकेमा उक्त सूची स्वतः खारेज हुनेछ ।
- १५. परीक्षणकालमा राखिने :** (१) नयाँ सेवा करारमा नियुक्त गरिएका गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सुरुमा पूर्ण वा आंशिक वा स्वयमसेवकको रूपमा पारिश्रमिक पाउने आधारमा बढीमा छ महिनाको सेवा करार सम्झौता गरिनेछ । सो अवधिमा गाउँप्रहरी कर्मचारीले सन्तोषजक काम नगरेमा गाउँप्रहरी वल प्रमुखको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सेवा करार सम्झौता रद्द गर्न सक्नेछ ।
- १६. करार नविकरण :** करार नविकरण सम्बन्धी व्यवस्था गाउँ सभाले निर्णय गरे वमोजिम हुने छ ।
- १७. जिम्मेवारी तोक्ने अधिकारी :** जिम्मेवारी तोक्ने विषयमा प्रहरी प्रमुखको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेवमोजिम हुने छ ।

१८. वद्वा मार्फत पदपुर्ति हुने : दफा ९(१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि गाउँप्रहरी कर्मचारीको कुनै पद रिक्त भएमा सो भन्दा तल्लो दर्जाको प्रहरी कर्मचारीहरु विच प्रतिस्पर्धा गराई पदपुर्ति गरिने छ। तर (२) जवान पदको पद रिक्त भएमा खुला प्रतिस्पर्धावाट पदपुर्ति गरिने छ।

परिच्छेद - ६

गाउँपालिकाको प्रशासन र गाउँप्रहरीको सम्बन्ध

१९. गाउँपालिका प्रशासनको नियन्त्रण रहने : गाउँप्रहरीको अनुशासन र आन्तरिक व्यवस्थापनको कुरामा वाहेक समस्त गाउँप्रहरी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र विषयगत जिम्मेवारी तोकिएको अधिकार प्राप्त अधिकारीको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रहनेछन्।

२०. कारवाही गर्दा परामर्श लिने : कुनै पनि तहका गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई अनुशासनको कारवाही गर्दा आवश्यकतानुसार गाउँ प्रहरी प्रमुखको परामर्श लिन सक्नेछ।

परिच्छेद - ७

विदा

२१. विदा अधिकारको कुरा होइन: (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीले अधिकारको रूपमा विदाको दावी गर्न पाउने छैन। (२) कामको अनुकूल हेरी विदा दिने अधिकारीले आफ्नो तजबीजबाट विदा दिन अथवा नदिन पनि सक्नेछ। साथै आवश्यक परेमा विदामा वसेको गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई निजको स्वीकृत विदा रद्द गरी बोलाई काममा लगाउन सक्नेछ। (३) विदाको किसिमहरु : गाउँप्रहरी कर्मचारीहरुले देहाय वमोजिमका विदा पाउनेछन् :

(१) भैपरी आउने र पर्व विदा

(२) विरामी विदा

(३) किरिया विदा

(४) प्रसुती विदा

(५) सद्गु विदा

२२. विदा नलिई घर वस्ने गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाउने

(१) यस विनियमावली वमोजिम विदा नलिई गाउँप्रहरी कर्मचारी गैर हाजिर हुन पाउने छैन । (२) उपनियम (१) को उल्लंघन गरी ७ दिन भन्दा बढी समय गैर हाजिर हुने गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई गाउँपालिकाले सेवाबाट हटाउन सक्नेछ । तर विदा माग भएको आवेदनको टुँगो नलाग्दै विदा बसी पछि सो गैर हाजिर भएको अवधिको लागि विदाको निवेदन गरी सो विदा स्वीकृत भएमा यो नियम उल्लंघन गरेको मानिने छैन ।

२३. भैपरी/पर्व विदा : (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीले प्रत्येक वर्षमा

१२ दिनमा नबढाई भैपरी/पर्व विदा पाउने छ । २)

भैपरी/पर्व आउने विदा साधारणत : एक पटकमा २ दिनमा

नबढाई लिन पाइने छ । ३) भैपरी/पर्व आउने विदा एक

सालको अर्को सालमा लिन पाइने छैन । ४) विदा बस्नु

परेमा कुनै प्रहरी कर्मचारीले विदाको स्वीकृति लिई रहन

नभ्याएमा विदा वसेपछि स्वीकृत गराए पनि हुन्छ । ५)

भैपरी/पर्व विदा वसेका गाउँप्रहरी कर्मचारीहरूले पूरा तलव

पाउनेछ । ६) भैपरी/पर्व विदा शनिवार वाहेक अरु

विदाहरूसँग मिलाई लिन पाइने छैन ।

२४. विरामी विदा : (१) आफ्नो पदको कर्तव्य पालन गर्दा

चोटपटक लाग्न गई वा विरामी भई अस्पतालमा भर्ना भई

उपचार गरायनु परेमा सम्बन्धी गाउँकार्यपालिकाले निर्णय

गरेवमोजिम हुने छ

- २५. किरिया विदा :** (१) गाउँप्रहरी कर्मचारी आफै किरियामा वस्नु परेमा कुल धर्म अनुसार वढीमा १५ दिन किरिया विदा पाउनेछ । यस्तो विदा महिला गाउँप्रहरी कर्मचारीको पतिले किरिया वस्नुपरेमा त्यस्तो महिला कर्मचारीलाई दिईनेछ । (२) यस्तो किरिया विदा वस्ने गाउँप्रहरी कर्मचारीले पूरा तलब पाउनेछ ।
- २६. प्रसूती विदा :** (१) महिला गाउँप्रहरी कर्मचारी गर्भवती भएमा निजले सुत्करेको अघिपछि गरी ६० दिन प्रसूती विदा पाउनेछ । (२) प्रसूती विदा वस्ने महिला गाउँप्रहरी कर्मचारीले पूरा तलब पाउने छन । (३) उल्लेख भएअनुसारको विदाको अभिलेख कर्मचारीको विदा स्वीकृत गर्ने कार्यालयले अध्यावधिक बनाई राख्नुपर्नेछ ।
- २७. सद्वा विदा :** कुनै पनि सार्वजनिक विदाको दिन ड्यूटी गर्ने गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई आलोपालो मिलाई सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखले सद्वा विदा दिन सक्नेछ । तर यस्तो सद्वा विदा एकपटकमा सात दिनभन्दा वढी हुने छैन ।
- २८. विदा माग गर्ने विधि :** (१) विदाको निकासाका निमित्त गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफूलाई चाहिएको विदाको अवधि, कारण र विदेश जानुपर्ने भए सो समेत खुलाई आफ्नो कार्यालय मार्फत विदा दिने अधिकारी समक्ष निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ र विदा दिने अधिकारीले पनि विदा स्वीकृत वा अस्वीकृत भएको सूचना सो गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई दिनु पर्नेछ । (२) देहायको कुरामा विदा दिने अधिकारीलाई चित बुझेमा निजले निवेदनको मितिभन्दा अघिको मितिबाट विदा स्वीकृत गर्न सक्नेछ । क) विदा दिने अधिकारीको पूर्व स्वीकृति दिन सम्भव थिएन भन्ने, ख) पूर्व स्वीकृति प्राप्तिको लागि निवेदकले सकभर प्रयास गरेको थियो भन्ने ।

२९. विदा परिणत नहुने : यस परिच्छेद बमोजिम गाउँप्रहरी कर्मचारीले जुन विदा लिई बसेको हो सोही विदा नै उपभोग गर्नु पर्नेछ । पहिले कुनै एक किसिमको विदा स्वीकृत भएकोमा त्यस्तो विदा पछि किरिया विदा वा प्रसूति विदा वाहेक अर्को किसिमको विदामा परिणत गराउन पाइने छैन ।

परिच्छेद ८

आचरण

३०. दान उपहार लिन नहुने : आफ्नो सरकारी काममा कुनै पनि प्रकारको असर पर्न सक्ने गरी कुनै पनि गाउँप्रहरी र निजको परिवारका सदस्यसमेतले गाउँपालिकाको पूर्व स्वीकृत विना स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्था निकाय वा व्यक्ति कसैबाट कुनै प्रकारको दान, बक्स, पुरस्कार, कोसेली र उपकार स्वीकार गर्नु हुदैन ।

३१. चन्दा लिन नहुने : कुनै गाउँप्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाको पूर्व स्वीकृति विना कुनै पनि कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा मारन अथवा स्वीकार गर्नु हुदैन र अरु कुनै किसिमको आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने काममा समेत भाग लिन हुदैन ।

३२. स्वीकृती विना अचल सम्पत्ति खरिद गर्न नहुने : गाउँपालिकालाई पूर्व सूचना नदिई कुनै पनि गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफ्नो बसोबासको निमित्त चाहिने वाहेक आफ्नो वा आफ्नो परिवारको कुनै सदस्यको नाममा कुनै अचल सम्पत्ति खरिद गर्न हुदैन । गाउँपालिकाको स्वीकृत लिएर मात्र खरिद गर्न सक्नेछ ।

३३. सम्पत्तिको विवरण दिनुपर्ने : (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीले नियुक्ति भएको मितिले साठी दिनभित्र गाउँपालिकाले तोकिएको कर्मचारी समक्ष सम्पत्तिको विवरण तोकिएको ढाँचामा दाखिला गर्नु पर्ने छ ।

- ३४. व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने :** कुनै पनि गाउँप्रहरी कर्मचारीले कार्यालयको स्वीकृती बेगर देहायका काम गर्नु हुँदैन : १. कुनै व्यापार गर्न २. कुनै फर्मको हिस्सेदार वा सञ्चालक हुन र ३. कुनै व्यवसाय चलाउन ।
- ३५. गाउँपालिकाको काममा थाहा पाएका कुराहरु प्रकाशन गर्न नहुने :** गाउँप्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाद्वारा अथवा विशेष रूपमा अखिल्यार नपाई आफ्नो कर्तव्यको पालना गर्दा स्थानीय तह वा गैह्सरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त गरेको वा आफैले लेखेको अथवा संकलन गरेको कुनै कागजपत्र वा समाचार प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपबाट अरु अनधिकृत गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई वा गैह्सरकारी व्यक्तिलाई अथवा पत्रपत्रिकालाई जानकारी दिन हुँदैन ।
- ३६. रेडियो वा पत्रिकासँग सम्पर्क राख्न नहुने :** गाउँप्रहरी कर्मचारीले गाउँपालिकाको अनुमति प्राप्त नगरी कुनै पत्रपत्रिकामा आफैनै वास्तविक अथवा काल्पनिक नामबाट अथवा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्न अथवा रेडियोद्वारा प्रसारण गर्न हुँदैन । तर यस्तो प्रकाशन वा प्रसारण साहित्यिक, कलात्मक, ऐतिहासिक अथवा वैज्ञानिक र व्यवसायिक विषयको भएमा यस्तो स्वीकृती लिई रहनु पर्दैन र प्रकाशन वा प्रसारण गरेपछि जाहेरी गर्नुपर्दछ ।
- ३७. गाउँपालिकाको आलोचना :** गाउँप्रहरी कर्मचारीले कुनै कुराको आलोचना गर्दा गाउँपालिकाको नीतिको बिरुद्ध असर पर्ने गरी अथवा गाउँपालिका र गाउँबासीमा खलल पुर्ने गरी भाषण, सम्बाद, लेख रचना गर्नु हुँदैन ।
- ३८. निर्वाचनमा भाग लिन नहुने :** गाउँप्रहरी कर्मचारीले कुनै पनि राजनीतिक दलको लागि कुनै निर्वाचनमा भाग लिन वा कसैको निमित्त मत माग्न वा अन्य कुनै प्रकारले प्रभाव पार्न

हुँदैन । तर कसैलाई मत दिएको वा दिने विचार गरेको कुरा प्रकट नगरी प्रचलित कानुनवमोजिम आफ्नो मताधिकार प्रयोग गर्न बाधा पर्नेछैन ।

३९. राजनीतिमा भाग लिन नहुने : गाउँप्रहरी कर्मचारीले कुनै राजनैतिक दल र सोसँग सम्बन्धित संस्थाको सदस्य बन्न, राजनीतिमा भाग लिन, राजनैतिक संस्थालाई सहायताको निमित्त चन्दा दिन अथवा कुनै राजनैतिक संस्था वा आन्दोलनलाई अन्य कुनै प्रकारले आफ्नो प्रभाव पार्न सहयोग गर्न हुँदैन ।

४०. समय पालन र नियमितता : गाउँप्रहरी कर्मचारीले ठिक समयमा तथा नियमित रूपमा आफ्नो पालोमा हाजिर हुनुपर्दछ र साधारणतया पहिले विदाको निकासा नलिई काममा अनुपस्थित हुनु हुँदैन ।

४१. अनुशासन र आज्ञापालन : (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कर्तव्य तत्परताको साथ पालन गर्नुपर्दछ ।

(२) गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कार्यालयको काम सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतले दिएको आज्ञालाई तदारुकतासाथ पालन गर्नुपर्दछ ।

(३) गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफूभन्दा माथिका सबै अधिकृतहरु प्रति उचित आदर देखाउनुपर्नेछ ।

४२. गाउँप्रहरी कर्मचारीले बाहिरी प्रभाव पार्न नहुने : गाउँप्रहरी कर्मचारीले आफ्नो नोकरी सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतमाथि कुनै अनुचित प्रभाव पार्न अथवा प्रभाव पार्ने प्रयत्न गर्न हुँदैन ।

परिच्छेद - ९

सजाय र पुनरावेदन

४३. सजाय : उचित र पर्याप्त कारण भएमा गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई देहायको सजाय गर्न सकिनेछ :

१. नंसिहत दिने ।
२. तलव वृद्धि वा पदोन्नति रोक्का गर्ने ।
३. तल्लो तहमा घटुवा गर्ने ।
- ४) करार सम्झौता रद्द गर्ने
५. लापरवाही गरी गाउँपालिकालाई नोक्सानी भएको सम्पूर्ण वा आंशिक रूपमा तलव भत्ताबाट कट्टी गरी असुल गर्ने । ६. भविष्यमा स्थानीय तहमा अयोग्य नठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने । ७. भविष्यमा स्थानीय तहमा अयोग्य ठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने । दफा ६ को (ष)को व्यवस्था वाहेकको अवस्थामा वल प्रयोग गर्दा माथिल्लो अधिकारीको अनुमति नलिएमा वा आवस्यकता भन्दा वढि वल प्रयोग गरेमा छानिविन गरी कसुर अनुसारको कारबाहि गरिने छ ।
४४. नोकरीबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने : देहायका अवस्थामा सजाय गर्ने अधिकारीले कुनै गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई नोकरीबाट हटाउन वा बर्खास्त गर्न सक्नेछ ।
 - क) अयोग्यताको कारणले आफ्नो पदीय जिम्मेवारी पूरा र दायित्व पूरा गर्न नसकेमा ख) राजनीतिमा भाग लिएमा
 - ग) वरावर अनुशासनहीन काम गरेमा
 - घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी दोषि प्रमाणित भएमा । ङ) डिउटीमा भएको अवस्थामा वा नरहेको अवस्थामा वर्दीको पोशाक लगाई कुनै मादक पदार्थ सेवन गरी हिडेमा वा जथाभावी गरेमा
 - च) भ्रष्टाचार गरेमा

- छ) आफ्नो पदको जिम्मेवारी अनुसार आचरण नगरेमा
ज) आचरण सम्बन्धी नियमहरु वरावर उल्लंघन गरेमा
भ) मनासिव कारण नभई वा विदा नलिई विदा वसेमा वा
गैरहाजिर भएमा ।

४५. सजाय सम्बन्धी कार्यविधि : (१) गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सजाय गर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुनेछ । (२) गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सजायको आदेश दिनु अघि कारवाही गर्न लागिएको उल्लेख गरी, हुन सक्ने सजायसमेत खुलाई सूचना दिई निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौका दिनुपर्नेछ । त्यस्तो सूचना दिँदा लगाइएका आरोप स्पष्ट रूपले किटिएको हुनुपर्नेछ । त्यस्तो गाउँप्रहरी कर्मचारीले सजाय गर्ने अधिकारीले तोकिएको म्यादभित्र आफ्नो सफाइको र प्रस्तावित सजायको सम्बन्धमा लिखित स्पष्टीकरण पेश गर्नुपर्नेछ । तर भागी पत्ता नलागेको वा अरु कुनै कारणले सम्पर्क स्थापित गर्न असम्भव भएको गाउँप्रहरी कर्मचारीको सम्बन्धमा यस विनियमवमोजिमको कार्यविधिको रीत पुऱ्याउनु पर्ने छैन । क) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी प्रमाणित भइसकेको आधारमा कुनै गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सजाय दिनुपर्ने भएमा सजाय गर्ने अधिकारीले निजलाई गर्न लागेको सजायको बारेमा सूचनासम्म दिनुपर्नेछ । ख) सफाई पेश गर्ने मौका दिन मनासिव नपर्ने भएमा सो कुराको टिप्पणी खडा गरी त्यस्तो गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछैन । ३) सजाय गर्ने अधिकारीले आवश्यक ठानेमा स्वयम वा अन्य कुनै अधिकृतद्वारा जाँचबुझ गराउन सक्नेछ । जाँचबुझ गर्ने अधिकारीले आवश्यकतानुसार सम्बन्धित गाउँप्रहरी कर्मचारीसमेत बुझी कारण सहित

आफ्नो ठहरको प्रतिवेदन तथा भएको सबुद प्रमाण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

४६. **पुनरावेदनको कार्यविधि :** (१) ऐनको दफा ६७ अन्तर्गत दिइएको आदेशमा चित्त नबुझी पुनरावेदन गर्ने कर्मचारीले आफ्नो नामबाट पुनरावेदन दिनुपर्नेछ । (२) पुनरावेदन गर्ने व्यक्तिले पुनरावेदनमा आफ्नो सफाइको निमित्त जो भएको प्रमाण राखी पुनरावेदन शिष्ट भाषामा लेखिएको हुनुपर्नेछ । पुनरावेदनका साथमा जुन आदेशको विरुद्ध पुनरावेदन गरिएको हो सो आदेशको नक्कल पनि राख्नुपर्नेछ । (३) पुनरावेदन दिँदा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत गाउँपालिका अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ । (४) सजायको सूचना पाएको सात दिनभित्र पुनरावेदन दिनुपर्नेछ । (५) पुनरावेदन तहबाट भएको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

परिच्छेद १०

अवकाश, उपदान र निवृत्तिभरण

४७. **अनिवार्य अवकाश :** (१) यो विनियमावली जारी भएपछि नियुक्त भएका देहायका गाउँप्रहरी कर्मचारीको देहायवमोजिमको उमेर पुगेपछि सबै पदहरूमा ५८ वर्षमा स्वत अवकास दिइने छ । र अवकास दिदा गाउँपालिकाले उचित रकम प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।
ख) त्यस्तो अभिलेख नभएमा निजले नोकरीमा प्रवेश गरेको बेलामा सिटरोलमा लेखिएको जन्म मिति, विमा र वर्षबाट हुन आउने उमेर । ३)यसरी नियुक्त भएका प्रहरी कर्मचारीहरूको रु.१० लाख सम्मको दुर्घटना विमा गाउँपालिकाले गरिदिने छ ।
४८. **निमित्त भई काम गर्ने व्यवस्था :** (१) कायम मुकायम वा कार्यवाहक नतोकिएको अवस्थामा एक महिना ननाढ्ने गरी

कुनै कारणले कार्यालय प्रमुख अनुपस्थित भएमा सोही कार्यालयका सबभन्दा बरिष्ठ गाउँप्रहरी कर्मचारीले सो पदको निमित्त भई काम गर्नेछन् । (२) यसरी निमित्त भई काम गरेको अवधिको सम्पूर्ण जिम्मेवारी निमित्त भई काम गर्ने गाउँप्रहरी कर्मचारीको हुनेछ ।

परिच्छेद १३

तालिम

४९. **तालिम को व्यवस्था :** गाउँप्रहरी कर्मचारीलाई कार्यकुशल एवं दक्ष बनाउन पन्थ दिनको आधारभूत तालिम अनिवार्य हुने छ भने आवश्यकतानुसार अन्य तालिम पनि दिन सकिनेछ उक्त तालिममा लाग्ने खर्चको व्यवस्थापन गाउँपालकाले गर्ने छ ।
५०. **प्रशिक्षार्थीले पाउने सुविधा :** (१) गाउँपालिका वाहिर प्रशिक्षार्थीहरूलाई तालिम अवधिको दैनिक भ्रमण भत्ता प्रचलित गाउँपालिकाको नियमानुसार हुनेछ ।
५१. **पोशाक र चिन्ह:** (१) गाउँप्रहरीको लागि पोशाक र चिन्ह अनुसुचि १ मा व्यवस्था भएवमोजिम हुनेछ । भने पोशाक भत्ता सम्बन्धी व्यवस्था अन्य कर्मचारी सरह हुनेछ तर पहिलो पटकको लागि भने पोशाक खर्च आवश्यकतानुसार दिन सकिने छ ।
५२. **अतिथि प्रशिक्षकहरूको पारिश्रमिकः** गाउँपालिकाले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद १५

विविध

५३. **विभागीय आदेश र निर्देशन :** यस विनियमावलीको परिधिभित्र रही देहायका विषयमा गाउँप्रहरी प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशन बमोजिम आदेश तथा निर्देशन जारी

गर्न सक्नेछ । (क) कार्यमा छिटो छारितोपन ल्याउने विषय
(ख) मातहतको गाउँप्रहरी कार्यालयलाई नियन्त्रण गर्न विषय (ग) मातहत कार्यालयको कार्यमा समन्वय कायम ल्याउने विषय

५४. **चाडपर्व खर्च पाउने** : गाउँप्रहरी कर्मचारीले खाईपाई आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम प्रत्येक वर्ष चाडपर्व खर्चको रूपमा पाउनेछ ।
५५. **अन्य सुविधा तथा व्यवस्था** : (१) कपुरकोटगाउँपालिकाले गाउँप्रहरी कर्मचारीहरूलाई दिईने अन्य सुविधाहरू तोके बमोजिम हुनेछ ।
५६. **बाधा अड्काउ फुकाऊ** : कपुरकोट गाउँपालिका कार्यालयमा कार्यरत गाउँप्रहरी कर्मचारीहरूको सेवा, शर्त, सुविधा र संचालन यस ऐनमा व्यवस्था भएको हदसम्म यसै ऐन बमोजिम हुनेछ । यस ऐनमा व्यवस्था नभएका विषयहरूको हकमा नेपाल प्रहरी ऐन र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, कपुरकोट गाउँपालिकाको करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने कार्यबिधि तथा प्रचलित कानूनमा उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।
५७. **ऐनको संशोधन** : यस ऐनमा आवश्यक संशोधन कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँसभाबाट गर्न सकिनेछ ।

.....
आज्ञाले,
भरत कुमार वली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची (१)
दफा ५१(१)संग सम्बन्धीत

गाउँप्रहरी कर्मचारीकोको चिन्ह तथा पोसाक हल्का खैरो रङ्गको पोसाकको साइडमा रातो फिता, कस खुकुरी र नेपाल सरकारको लोगो रहने छ । जसमा कपुरकोट गाउँ प्रहरी बल लेखिएको हुनेछ ।